

Antoni Martí i Franquès
LA QUÍMICA DE L'AIRE
Josep Bonet i Josep Grau (eds.)
Estudi a cura de Josep Grau

La Química de l'Aire és una edició facsímil del text de més impacte del científic Antoni Martí i Franquès: la seva investigació sobre l'aire vital, tal i com va aparèixer en diferents publicacions científiques arreu d'Europa. Els textos que es posen a disposició del lector no havien sigut impresos des de l'any de la seva primera publicació, ara fa més de dos segles.

Aprofitant el marc de l'Any de la Química 2011, i per tal de reivindicar un cop més la figura del científic català, aquest textos s'ofereixen en el seu aspecte original, acompanyats d'un estudi de Josep Grau que posa en context al lector, breus introduccions a cada text, i una edició comentada de l'edició castellana. El llibre inclou, a més, algunes curiositats i noves dades sobre Martí i Franquès, com un llistat d'obres anteriors al s.XIX que citen la seva obra, alguns extractes i facsímils addicionals, tots de publicacions mai estudiades abans.

La Química de l'Aire pretén, per sobre de tot, posar en mans del lector, tant del curiós com de l'especialista, uns treballs de gran interès històric que fins ara resultaven de difícil accés.

Facsímils inclosos:

Martí i Franquès, Antoni de (1795). "Memoria sobre los varios métodos de medir la cantidad de ayre vital de la atmosfera"; presentada á la Reial Academia de Ciencias y Artes de Barcelona el dia 12 de Mayo de 1790 por su individuo D. Antonio de Marti, Socio libre de la Reial Academia Médica de dicha Ciudad, y de los amigos del pais de Tarragona" *Continuación del Memorial literario instructivo y curioso de la Corte de Madrid*, Vol. de Noviembre: pp.261-274, Diciembre:347-359 i pp.389-404.

Martí i Franquès, Antoni de (1801). "Mémoire sur la quantité de l'air vital de l'atmosphère et sur les différentes méthodes de la mesurer", *Journal de Physique, de Chimie et d'Histoire Naturelle*, 52, pp. 173-185.

Martí i Franquès, Antoni de (1801). "Memoir on the Quantity of Vital Air in the Atmosphere, and the different Methods of measuring it", *The Philosophical Magazine*, London, Vol. 9. pp. 250-262.

Martí i Franquès, Antoni de (1805). "Antonio de Marti's eudiometrische Untersuchungen, ausgezogen vom Herausgeber", *Annalen der Physik*, 19(4) pp. 389-393.

Biot, Jean-Baptiste (1807). "Extrait d'une lettre de Mr. Biot à Mr. Berthollet", *Annales de Chimie*, 61, pp. 272-281.

El científic: Antoni de Martí i Franquès (1750-1832)

Poques persones coneixen Martí i Franquès i la seva feina. Nascut a Altafulla, a Tarragona, va ser un dels científics més importants de l'Espanya del s. XVIII, i l'únic químic que va publicar a l'estranger les seves investigacions. Els seus articles es van traduir i publicar en anglès, francès i alemany, van ser llegits i comentats per alguns dels científics més importants de la Revolució Química, i el seu nom va aparèixer durant anys a tots els llibres de química. Entre altres investigacions, Martí va calcular la proporció d'oxigen a l'aire amb una excepcional precisió, obtenint el resultat que coneixem avui dia: un 21%. Aquest va ser el seu descobriment de més impacte, i el llibre "la Química de l'Aire" es centra en els seus precedents, la seva gènesi i el rastre que deixà durant anys en la literatura tècnica.

L'autor de l'estudi: Josep Grau

Enginyer Químic per la Universitat Rovira i Virgili, ha estudiat Història de la Ciència al CEHIC (Universitat Autònoma de Barcelona) i ara mateix investiga al [Centre for Sustainable Heritage](#) a l'University College London, on cursa un doctorat en Mecànica de Fluids. En la vessant literària, ha publicat alguns contes per nens a la revista Cavall Fort, i també un llibre infantil sobre el (sovint oblidat) patrimoni Modernista tarragoní: [Tarragona, un recorregut en Pictogrames](#).

Empreses i institucions col·laboradores

El llibre és una iniciativa dels editors, Josep Bonet i Josep Grau, autor de l'estudi, juntament amb l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química i la Universitat Rovira i Virgili. Ha sigut possible gràcies al suport econòmic de les següents empreses i institucions:

